

PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA (PAS)

Co je to PAS?

Poruchy autistického spektra jsou jednou z nejčastějších pervazivních neurovývojových poruch. Jsou charakterizované obtížemi v komunikaci, sociálním chování, představitosti, zájmech a hře, provázené restriktivním, repetitivním chováním. Tyto obtíže se objevují od raného dětství (American Psychiatric Association, 2013).

Termín spektrum odkazuje na širokou škálu příznaků, dovedností a úrovní postižení, které mohou děti s PAS mít. U některých dětí jsou projevy postižení mírné, u jiných mohou být manifestovány velmi výrazně (National Institute of Mental Health). Obecně však bývá autismus považován za celoživotní poruchu mající podstatný funkční a finanční vliv na jedince a jeho rodinu (Baird, a další, 2006).

S diagnózou PAS a výše popsanými základními obtížemi se často pojí agresivní chování, sebepoškozování, impulzivita, hyperaktivita, záchvaty vzteku, obtíže v sexuálním vyjadřování, často i problémy spojené s mentálním postižením a kognitivním deficitem (nesamostatnost, nedostatečná úroveň sebeobsluhy, potřeba celoživotní péče, potíže ve stravování a vyměšování), dále potíže s přizpůsobením, obsesivní ritualizované chování, poruchy nálady a další psychiatrické obtíže (Karst & van Hecke, 2012; Guzman, 2009; Hoffman, Sweeney, & Hodge, 2009).

Jednoznačnou příčinu autismu se doposud nepodařilo odhalit, proto je považován za multidimenzionální poruchu vývoje mozku, která pak postihuje komplexní chování člověka (Ošlejšková, 2008). Silnou roli v etiopatogenezi autismu hrají bezpochyby genetické vlivy, například u monozygotních dvojčat je uváděna až 95% konkordance autismu/autistických projevů (Hort, Hrdlička, Kocourková, & Malá, 2008), u sourozenců je potom konkordance 10% (Constantino, Zhang, Frazier, Abbacchi, & Law, 2010).

Lidé s PAS tedy mají řadu speciálních potřeb, jejichž důsledkem často potřebují intenzivní podporu, terapii a vedení.

Další psychické poruchy, které se poměrně frekventovaně pojí s PAS

- Mentální postižení a kognitivní deficit (až 70 %)
- Poruchy chování
- Úzkostné poruchy
- Poruchy nálady
- OCD
- Psychotická onemocnění
- Epilepsie
- Obtíže v sebeobsluze a samostatnosti
- Potíže s přizpůsobením a obtížná spolupráce

Některé projevy, které mohou poukazovat na PAS

Není schopný vzájemnosti ve vztahu s dětmi a dospělými

Mluví málo, špatně nebo vůbec

Přecitlivělý nebo nechápající
běžné či dráždivé zvuky

Hry s hračkami jsou
nevhodné či neobvyklé

Obtížně snáší změny ustálených
zvyků

V nevhodných chvílích
se projevuje smíchem
nebo pláčem

Nedostatek povědomí
o nebezpečí

Hyperaktivní nebo příliš
pasivní

K doteku či fyzickému

kontaktu
je přecitlivělý

nebo jej nechápe

Má zvláštní zájem o věci
nebo specifické činnosti

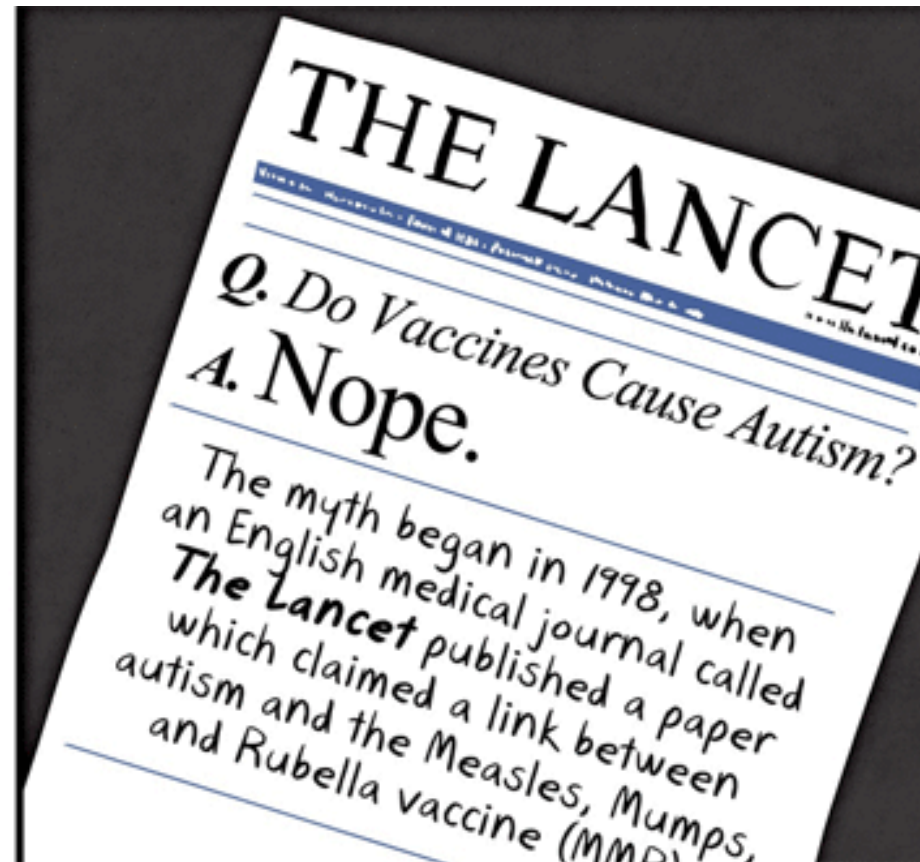
Nevyhledává oční kontakt

O poruchách autistického spektra koluje mezi lidmi celá řada mýtů. V této prezentaci se zaměříme na popis jednoho z nejškodlivějších, tedy že autismus je způsoben očkováním. Další mýty je možné najít v interaktivní osnově v příloze Mýty o PAS.

MÝTUS: Očkování způsobuje autismus

Celý mýtus vznikl v roce 1998, kdy lékař Andrew Wakefield a jeho tým publikovali v časopise Lancet studii, v níž „jasně“ dokazovali, že MMR vakcína způsobuje autismus. Tato informace se extrémně rychle rozšířila mezi laickou populací.

Ještě rychleji, než se stačilo zjistit, že Wakefield provedl studii na pouhých 12 dětech, záměrně velmi výrazně zkreslil údaje. A nejen to, před vydáním studie přijal peníze od právníků rodičů, kteří byli přesvědčeni o tom, že jejich děti poškodilo očkování vakcínou MMR, a také si nechal patentovat vlastní vakcínu, která měla MMR nahradit.

Wakefield přišel o lékařskou licenci a byl označen za podvodníka.

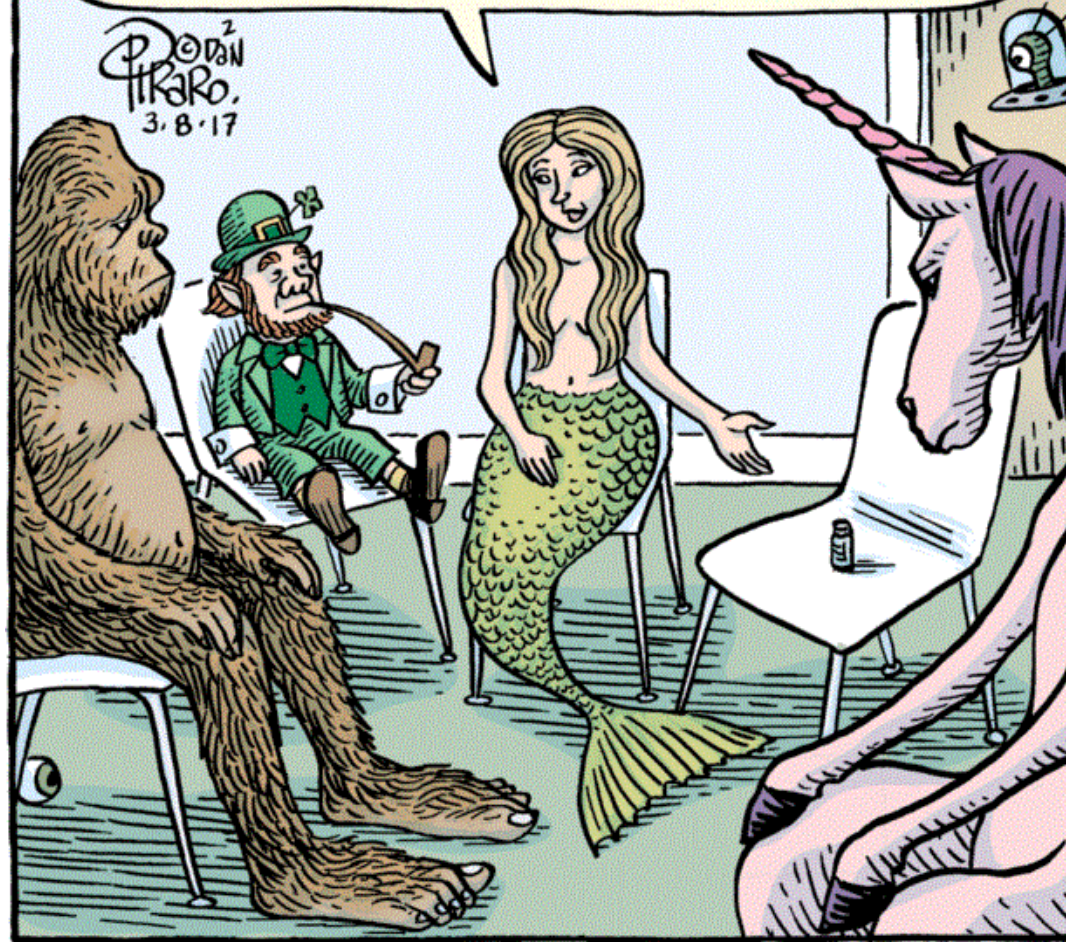
Žádná z mnoha dalších studií, do kterých byly zahrnuty miliony dětí po celém světě, souvislost mezi očkováním a vznikem autismu neprokázala (mezi lety 1999 a 2012 byla tato souvislost zkoumána ve studiích nezávislých na farmaceutickém průmyslu u 14 700 000 dětí a nebyl zjištěn ani jeden takový případ!)

Strach rodičů z infekčních chorob se postupně proměnil ve strach z očkování proti nim.

Ačkoliv žádná z mnoha dalších a mnohem rozsáhlejších studií Wakefieldova tvrzení nepotvrdila, v mnoha rodičích byly zasety pochybnosti o bezpečnosti očkování. To následně vedlo k poklesu proočkovanosti a opětovnému návratu infekcí, které byly takřka vymýcené. Příkladem jsou spalničky, které se opakovaně objevují v evropských zemích, kde proočkovanost proti nim klesla pod potřebných 95 %.

Ráda bych do naší skupiny
přivítala nového člena, vakcínu
způsobující autismus.

P. D. DAN
BIZARRO.
3. 8. 17

Původní podezření na souvislost regrese s očkováním trojkombinací (např. Halsey a Hyman, 2001) bylo vícero jinými studii vyvráceno. Regresem je nazývána náhlá nebo postupná ztráta již dosažených schopností u předtím jinak přiměřeně nebo zdánlivě přiměřeně se vyvíjejícího dítěte. U autismu k němu dochází v nejčastěji období mezi cca 1-2 lety a postihuje nejčastěji vývoj řeči v různých kombinacích např. s neverbálními komunikačními dovednostmi, sociální interakci či zájmy dítěte.

Dále bylo zjištěno, že poté, co klesl počet očkovaných dětí trojkombinací v důsledku obav rodičů z jejich nežádoucích vlivů, nedošlo ke změně nebo dokonce vzrostl výskyt autistických regresů ve sledovaných dětských populacích.

Co se týká souvislosti autismu s očkováním, Vědecká rada České lékařské komory považuje jakoukoli souvislost vzniku autismu s očkováním dětí za neprokázanou. (Hrdlička, 2009)

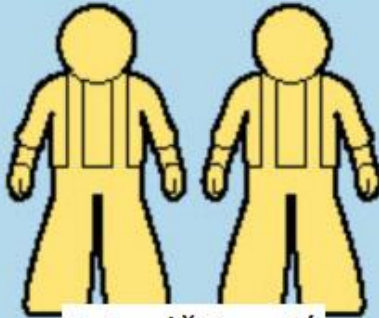
Tyto děti mají autismus

Tyto děti měly MMR vakcínu

MMR vakcína způsobuje autismus

Tyto děti mají autismus

Tyto děti mají medvídka

Medvídci způsobují autismus

Všechny kočky mají 4 nohy

Toto zvíře má 4 nohy

Toto zvíře je kočka

Rodiče dítěte s PAS

Signifikantně vyšší míra stresu (v porovnání s rodiči zdravých dětí)

Důvody:

- Neměnnost a závažnost zdravotního stavu
- nedostatečné přijetí chování spojeného s autismem ze strany členů rodiny a společnosti
- nízká míra poskytované podpory
- zatěžující a náročná péče o dítě (o 4,2 hodiny denně více v porovnání se zdravým dítětem)
- časový tlak
- finanční náklady (3x vyšší)
- vysoká míra rozvodovosti (2x vyšší)
- snížené vědomí vlastní účinnosti vyšší výskyt psychických i fyzických zdravotních problémů

Metody vzdělávání a terapie u dětí s PAS

Strukturované učení – vizualizace, strukturalizace, individualizace, motivace

Kognitivně behaviorální terapie

Aplikovaná behaviorální analýza

Snoezelen terapeutické prostředí

Canisterapie, arteterapie, atd.

Kam odkázat rodiny a lidi s PAS

Klinický psycholog

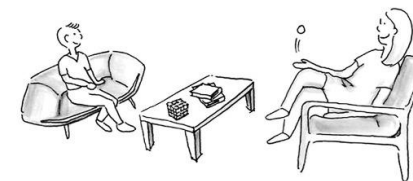
Psychiatr

Speciální pedagog

Středisko rané péče

Občanské sdružení

05 CHILD PSYCHOLOGICAL SERVICES

Základní principy práce s lidmi s PAS

Dobré obecné znalosti o PAS

Snaha pochopit specifika člověka s PAS

Práce je založena na teorii, smluvených pravidlech a spolupráci celého týmu

Funkční komunikace

Pravidelný a předvídatelný řád

Posilování adaptivního chování

Možnost výběru z alternativ

Průběžné hodnocení a komunikace týmu

PREVENCE

Základní principy práce s lidmi s PAS

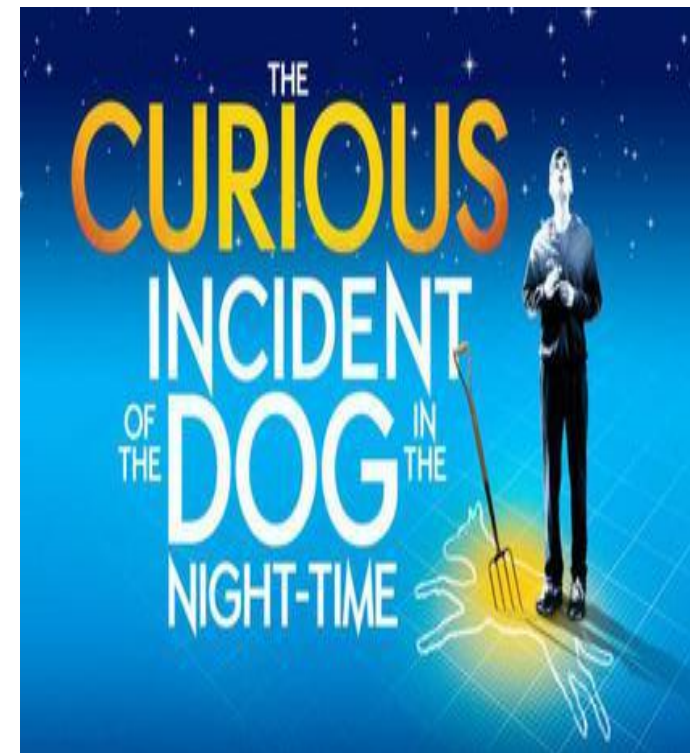
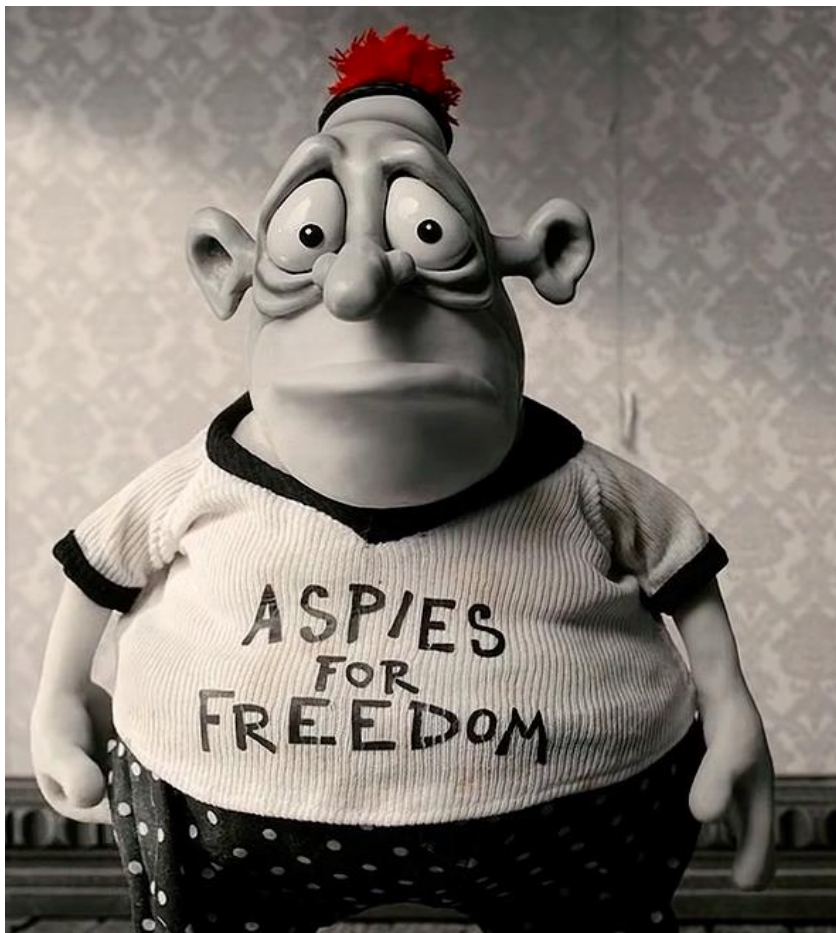
Důraz se v účinné pomoci klade především na včasnou diagnostiku a zahájení rané intervence. Intenzivní raná péče a nácviky (například sdílení pozornosti, komunikačních dovedností, pracovního chování a tak dále) nezvyšují šanci dítěte na úplné vyléčení, ale na úspěšnou integraci do běžného života. Autistické děti, se kterými se intenzivně pracuje, si vedou lépe než děti, u kterých nebyla včasná intervence zahájena. Vzdělávání dětí s autismem je definováno jako podpora pro získávání dovedností či znalostí – to zahrnuje nejen akademické učení, ale také socializaci, adaptivní, řečové a komunikační dovednosti a snižování problémového chování. Vzdělávání pomáhá dítěti rozvíjet nezávislost a osobní odpovědnost.

Tím, že přibývá odborníků, kteří se věnují problematice autismu, zkvalitňuje se také diagnostika a věková hranice pro určení diagnózy se snižuje. Rok od roku přibývá dětí mladších tří let věku se stanovenou diagnózou a s tím spojenou potřebou následné péče. Základním cílem rané intervence je srozumitelnou formou seznámit rodiče s handicapem jejich dítěte, s účinnou formou pomoci a poskytnout rodině oporu v její nelehké situaci. Každému dítěti je sestaven individuální vzdělávací plán, tak aby docházelo k rozvoji jeho schopností a dovedností. Základní pomocí je umožnit dítěti s poruchou autistického spektra přístup ke vzdělávání a zajistit mu ve školce či škole přístup podle jeho konkrétních potřeb. Rodiče se učí úspěšně aplikovat znalosti o problematice autismu tak, aby docházelo k postupné změně chování dítěte. Je velmi důležité, aby rodičům byly k dispozici informace, které by je podpořily v jejich aktivní roli ve vzdělání jejich dětí.

Za efektivní formu jsou považovány různé speciální pedagogické programy, v České republice využíváme metodiku práce nazvanou **strukturované učení**, který napomáhá lidem s poruchou autistického spektra maximalizovat svoje schopnosti a lépe se adaptovat na podmínky běžného života. Pokud dítěti svým speciálním přístupem umožníme porozumět světu, který ho kvůli jeho handicapu chaoticky obklopuje, je velká šance, že u dítěte dojde ke zlepšení. Odborný individuální přístup umožní lidem s PAS dosáhnout maxima akademických, sociálních, komunikačních i praktických životních dovedností.

Zdroj:<https://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/deti-se-zdravotnim-postizenim/deti-s-mentalnim-postizenim/poruchy-autistickeho-spektra.shtml>

Kde hledat informace

Inspirativní filmy:

Bílá vrána

RainMan

Jmenuje se Sabine

Simonův svět

Mary a Max

Děti úplňku

Temple Grandin

Po Tomášovi

Marathon

Beletrie s tematikou PAS:

Mark Haddon: Podivuhodný případ se psem

Oliver Sacks: Antropoložka na Marsu

Wendy Lawson: Život za sklem

Halfdan W. Friehow: Milý Gabrieli

Axel Brauns: Pestrostíny a netopýři

Jodi Picoultová: Nejsem jako vy

Stuart Keith: Kluk z kostek

Naoki Higašida: A proto skáču

Peter Vermeulen: Autistické myšlení

Keith Stuart: Kluk z kostek

Josef Schovanec: O kolečko míň

Odborná literatura o PAS:

Kateřina Thorová: Poruchy autistického spektra

Michal Hrdlička, Vladimír Komárek:
Dětský autismus: Přehled současných poznatků

Shira Richman: Výchova dětí s autismem

Osoby s PAS

Aleš Koudelka - <https://www.youtube.com/watch?v=rvkUuNmeQtY>

Carly - <https://www.youtube.com/watch?v=KmDGvquzn2k>

Iris Grace - <https://www.youtube.com/watch?v=qjVYHUMsRQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=0idZghw97dc>

Toník a Lucka - <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/214562221700020/>